

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 23 mars 2022
(OR. en)

7426/22

AGRI 111
ENV 255
AGRIFIN 33
AGRIORG 35
SOC 180
COH 23
ALIM 2
COHAFA 36
DEVGEN 54

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	23 mars 2022
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2022) 133 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTEN OCH REGIONKOMMITTEN Säkra livsmedelsförsörjningen och stärka motståndskraften i livsmedelssystemen

För delegationerna bifogas dokument – COM(2022) 133 final.

Bilaga: COM(2022) 133 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.3.2022
COM(2022) 133 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN**

Säkra livsmedelsförsörjningen och stärka motståndskraften i livsmedelssystemen

1. INLEDNING

Den oprovocerade ryska invasionen av Ukraina har ytterligare destabiliserat redan känsliga jordbruksmarknader. Covid-19-pandemin och klimatförändringarna sätter press på jordbruket i hela världen. Den senaste IPCC-rapporten visar hur hoten mot livsmedelstryggheten och näringsförsörjningen till följd av torka, översvämningar och värmeböljor samt stigande havsnivåer redan håller på att förverkligas och kommer att öka på grund av den globala uppvärmningen, vilket särskilt drabbar sårbara regioner¹.

Redan före invasionen upplevde råvarumarknaderna en kraftig prisökning, som visade sig på jordbruksmarknaderna genom ökade kostnader för energi och gödselmedel, och den därav följande ökningen av jordbrukspriser. EU:s livsmedelspriser har ökat med 5,6 % jämfört med februari förra året.

Livsmedelsförsörjningen i EU är i dag inte hotad. EU är i stort sett självförsörjande med viktiga jordbruksprodukter, och är en viktig exportör av vete och korn och kan till stor del täcka sin konsumtion av andra basgrödor som majs eller socker. EU är också i stort sett självförsörjande när det gäller animaliska produkter, inklusive mejeriprodukter och kött, med undantag av fisk- och skaldjursprodukter.

Invasionen av **Ukraina och en global uppgång i råvarupriserna** driver emellertid upp priserna på marknaderna för jordbruks-, fisk- och skaldjursprodukter och **avslöjar sårbarheten i vårt livsmedelssystem**: vårt beroende av import av t.ex. energi, gödselmedel och djurfoder. Detta ökar producenternas kostnader och påverkar livsmedelspriserna, vilket ger **upphov till oro** när det gäller **konsumenternas** köpkraft och **producenternas** inkomster.

Störningarna i handeln ger också **upphov till allvarlig oro över den globala livsmedelstryggheten** till följd av effekterna av kriget på kort sikt och den långsiktiga osäkerhet som omger det. Det råder dramatisk livsmedelsbrist i de belägrade ukrainska städerna. Den viktiga handeln med spannmål och oljeväxter från Svarta havet har praktiskt taget avstannat.

Kriget i Ukraina har dramatiskt förändrat marknadens förväntningar och påverkar priserna på alla råvaror, även för jordbruksråvaror. **Oron för livsmedelstryggheten** inriktar sig främst på den globala **vetemarknaden**. Priserna på terminsmarknaderna för vete har ökat med 70 % sedan invasionen. Den globala veteproduktionen hotas både av tillgångskrisen som uppstår till följd av storleken på Ukrainas och Rysslands andel av vetemarknaderna och av krisen vad gäller insatskostnader, särskilt när det gäller naturgas, kvävegödselmedel och syre. Upp till 25 miljoner ton skulle behöva ersättas för att tillgodose det globala livsmedelsbehovet under innevarande och nästa säsong².

Nu mer än någonsin är det **dags att visa solidaritet**. I detta meddelande beskrivs kommissionens svar på Europeiska rådets uppmaning i Versaillesförklaringen av den 10

¹ [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability | Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\)](https://www.ipcc.ch/report/2022/impacts-adaptation-vulnerability/).

² Det uppskattas att omkring 5 miljoner ton vete inte kan exporteras av Ukraina fram till slutet av juni 2022. Under regleringsåret 2022/2023 förväntades dessutom ytterligare 20 miljoner ton vete i export från Ukraina, som kanske inte kommer att förverkligas. Dessa tal tar inte hänsyn till eventuella effekter på exporten av ryskt vete.

och 11 mars 2022 om att lägga fram alternativ för att ta itu med stigande livsmedelspriser och frågan om global livsmedelstrygghet. Det baseras på en bedömning av situationen (bilaga 1) och bygger på den vision för ett rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem som fastställs i den europeiska gröna given och dess jord till bord-strategi. Det innehåller **åtgärder för att stödja livsmedelstryggheten och jordbruket i Ukraina** på kort sikt, global livsmedelstrygghet samt producenter och konsumenter i EU. Det uppmanar också till åtgärder för att ta itu med de brister som uppdragats genom den framväxande krisen på sätt som **stärker omställningen till hållbara, resilienta och rättvisa livsmedelssystem** i EU och globalt.

2. GLOBAL LIVSMEDELSTRYGGHET

Den ryska invasionen i Ukraina riskerar att få allvarliga konsekvenser för den globala livsmedelstryggheten, i Ukraina men även för många länder med livsmedelsunderskott i Afrika (inbegripet Afrika söder om Sahara), Mellanöstern och västra Balkan. Tillsammans med stigande livsmedelspriser kommer detta sannolikt att öka fattigdomen och instabiliteten i dessa länder.

Livsmedelstryggheten i det krigsdrabbade Ukraina inger stor oro, särskilt eftersom Ryssland avsiktligt verkar angripa och förstöra livsmedelslager och lagringsplatser. FN uppskattar att upp till 18 miljoner människor kommer att påverkas i Ukraina, däribland upp till 6,7 miljoner som fördrivits inom landet. Livsmedelsbrist i städer och miljontals flyktingar och fördrivna personer **gör att ett akut livsmedelsbistånd till Ukraina behövs**. Humanitära aktörer, såsom Världslivsmedelsprogrammet (WFP), tillhandahåller livsmedelsbistånd och utökar sina insatser. EU mobiliserar bistånd både genom sin civilskyddsmekanism och sina humanitära mekanismer. EU:s redan operativa humanitära bistånd uppgår till 93 miljoner euro till Ukraina och Moldavien, inklusive livsmedelsbistånd och stöd för grundläggande behov.

2022 års skörd i Ukraina, känt som Europas kornbod, **kommer i hög grad att påverkas av krigföring och allmänt kaos**. Ukrainska jordbrukare behöver utsäde, diesel, gödselmedel och växtskyddsmedel för att säkerställa produktionen. Kommissionen stöder Ukraina i arbetet med att utveckla och genomföra en strategi för livsmedelstrygghet på kort och medellång sikt för att säkerställa att insatsvaror når jordbruken om så är möjligt och att transport- och lagringsmöjligheter upprätthålls så att Ukraina kan förse sina medborgare med mat och så småningom återfå sina exportmarknader. Kommissionen samarbetar med FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) på fältet i västra Ukraina för att stödja små jordbruk och säkra jordbruksproduktionen. På begäran av de ukrainska jordbruksmyndigheterna kommer kommissionen dessutom att säkerställa att tillträdet till EU:s marknader bevaras och underlättas på ett flexibelt sätt för både import till och export från ukrainska marknader. Ukrainas regering planerar att finansiera räntor på lån till jordbrukare inom ramen för ett program värt 25 miljarder hryvnia (760 miljoner euro) som en del av en rad nya åtgärder för att lindra den ekonomiska chocken från kriget. Sist men inte minst ger EU:s jordbruksorganisationer stöd och bistånd till ukrainska jordbrukare.

Kriget påverkar direkt den globala livsmedelstillgången (särskilt vad gäller vete, majs, korn och solrosolja) samt priserna på gödselmedel och energi. De nuvarande prishöjningarna bidrar till en redan svår socioekonomisk situation på grund av covid-19, torka och andra konflikter. **I september 2021 led över 161 miljoner människor i 42 länder av akut osäker livsmedelsförsörjning**. Nästan var tredje person i världen har inte tillgång till tillräckligt med mat och omkring 3 miljarder människor har inte råd med

en hälsosam kost. Dessa tal riskerar att öka ytterligare, och därmed äventyra uppfyllandet av målen för hållbar utveckling senast 2030. Enligt en initial FAO-analys beräknas antalet undernärda människor globalt öka med mellan 7,6 miljoner människor (scenario med måttlig kris) och 13,1 miljoner människor (scenario med allvarlig kris).

För många låginkomstländer och även för lägre medelinkomstländer innebär dessa omständigheter en **ökad (livsmedels)importträngning**, vid en tidpunkt då skuldsättningen har ökat och växelkurserna är pressade. Länder som importerar en stor del av sina livsmedel och framför allt vete, en viktig basvara, från Ryssland och Ukraina (t.ex. i Afrika, Mellanöstern och på västra Balkan) påverkas kraftigt och kan se ökande spänningar leda till social oro, radikalisering och instabilitet. Länder som är beroende av import av gödselmedel för en betydande del av sin jordbruksproduktion, varav vissa också är beroende av veteimport, kommer att ställas inför ökande kostnader, som kan leda till en ohållbar ond cirkel och allvarligt hota livsmedelsproduktionen för de närmaste skördarna.

Både humanitära behov och kostnader kommer sannolikt att öka och sätta ytterligare press på det humanitära biståndet. Världslivsmedelsprogrammet (WFP) uppskattar till exempel att dess driftskostnader kommer att öka med 26,1 miljoner euro per månad jämfört med nuvarande nivåer, till följd av den kombinerade effekten av höjda livsmedels- och bränslepriser. Jämfört med nivåerna före pandemin uppgår sådana merkostnader till 63,8 miljoner euro per månad.

EU är en viktig aktör på det humanitära området och utvecklingsområdet när det gäller tryggad livsmedelsförsörjning och näringstillgång, och ger betydande ekonomiskt och politiskt stöd. Sedan 2015 har EU spenderat minst 350 miljoner euro i humanitärt livsmedelsbistånd per år. Under perioden 2014–2020 **anslog EU dessutom över 10 miljarder euro i utvecklingssamarbete för att förbättra livsmedelstryggheten för de fattigaste och mest utsatta, bidra till att utrota hunger och ta itu med alla former av undernäring på ett bättre sätt**. För perioden 2021–2024 utlovar EU minst 2,5 miljarder euro (1,4 miljarder euro för utveckling och 1,1 miljarder euro för humanitärt bistånd) för internationellt samarbete med näringstillgång som mål. Inom ramen för det internationella samarbetsprogrammet 2021–27 kommer EU att stödja livsmedelssystemen i omkring 70 partnerländer.

Den **asymmetriska ökningen av terminspriserna** sedan den ryska invasionen av Ukraina **visar att farhågorna för den globala livsmedelstryggheten** främst är koncentrerade till **vetemarknaden**. **Ur geostrategisk synvinkel är det av avgörande betydelse** att EU bidrar till att täcka produktionsgapet för att komma till rätta med den förväntade globala bristen på vete. **EU är inte bara en stor nettoexportör av vete, utan har också den högsta avkastningen** globalt³. Sedan förra sommaren har EU exporterat 19 miljoner ton vete, och ytterligare 13 miljoner ton förväntas fram till slutet av juni. Denna mängd kan öka något till följd av höga priser som driver på exportförsäljningen. Utsikterna för EU:s vinterveteskörd 2022 är goda, eftersom arealerna ökade med 1 % jämfört med förra året och grödorna inte drabbades av ogynnsamma väderförhållanden under vintern i de större producerande medlemsstaterna.

På **kort sikt** följer och analyserar kommissionen regelbundet livsmedelspriser och osäker livsmedelsförsörjning, och samordnar med andra globala aktörer, inbegripet lagernivåer

³ Veteavkastningen i EU är i genomsnitt 5,3 ton/hektar, jämfört med 4,3 ton/ha i Ukraina och nära eller under 3 ton/ha på andra håll i världen.

på nationell och regional nivå, med utgångspunkt i informationssystemet för jordbruksmarknaden (Amis), där så är möjligt. Det övervakar behovet av de råvaror där de globala lagernivåerna är låga för att ge de rätta marknadssignalerna för att stimulera produktionen med hjälp av hållbara metoder. **Det humanitära biståndet bör intensifieras** till förmån för länder med livsmedelsunderskott samt konfliktdrabbade länder i Nordafrika och Mellanöstern, Asien och Afrika söder om Sahara. Biståndet bör, när så är relevant, utgå från en koppling mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred och utvidga arbetet i det globala nätverket mot livsmedelskriser till nationell och lokal nivå. Vid det första europeiska forumet för humanitärt bistånd (21–23 mars 2022) uppmanades dessutom till **samarbete i form av ett Team Europe för att bemöta den humanitära globala livsmedelsförsörjningskrisen**. Genom att utnyttja kollektiva insatser kan EU och dess medlemsstater tillsammans öka det humanitära biståndet för katastrofhjälp och återuppbyggnad.

EU:s föreslagna krisstödsprogram till förmån för Ukraina (330 miljoner euro) syftar till att lindra lidandet för den ukrainska befolkningen till följd av den ryska invasionen genom att säkra tillgång till grundläggande varor och tjänster samt skydd. Åtgärden kommer också att bidra till att stärka landets motståndskraft och motståndskraften mot hybridhot genom att öka regeringens, de ekonomiska aktörernas, mediernas och det civila samhällets förmåga att stå emot krisens effekter och bidra till landets återhämtning. Fokus kommer också att ligga på återuppbyggnad av småskalig civil infrastruktur och dess strategiska planering samt energitrygghet.

Detta kan kompletteras med makroekonomiskt stöd, om kraven för stödberättigande är uppfyllda, för riskreducerande åtgärder till stöd för de grupper som påverkas mest av prisökningar (på livsmedel) och genom utarbetande av mekanismer för socialt skydd. **EU kan också fortsätta att integrera skuldlättnader i en bredare politisk dialog, finansieringsstrategier och finansieringsåtgärder för att stödja en grön återhämtning**. Föregripande mekanismer bör införas för att förhindra framtida kriser innan de inträffar och för att minska deras effekter om de inträffar, i stället för att reagera på deras konsekvenser.

Dessutom kommer EU att fortsätta att kraftfullt förespråka, även i internationella forum, att **undvika exportrestriktioner och exportförbud för livsmedel**, eftersom resultaten av dessa är katastrofala, vilket krisen 2007–8 tydligt visade i olika delar av världen. Samordning inom WTO kommer att vara av avgörande betydelse. För att öka motståndskraften uppmuntras importländerna att säkerställa en bättre diversifiering av livsmedelskällorna. Dessutom är välfungerande globala leveranskedjor och logistik avgörande för den globala livsmedelstryggheten.

På **medellång sikt** kommer EU att fortsätta att stödja länderna i övergången till motståndskraftiga och hållbara system för jordbruks- fisk- och skaldjursprodukter. Detta inbegriper analytiskt och politiskt stöd, som utarbetats i samband med uppföljningen av 2021 års toppmöte om livsmedelssystem och toppmöte om nutrition för tillväxt. I detta sammanhang kommer EU att intensifiera sitt internationella samarbete om forskning och innovation på livsmedelsområdet, bland annat genom att spela en ledande roll i den rådgivande gruppen för internationell jordbruksforskning (CGIAR), särskilt när det gäller anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt hållbar förvaltning och skydd av naturresurser, med tillämpning av metoder som agroekologi, landskapsvård och skogsjordbruk, diversifiering av handelsflöden och produktionssystem samt minskning av livsmedelsförluster och livsmedelsslöseri. Dessutom kommer EU att stärka sitt internationella samarbete om nutrition och hälsosamma kostvanor, bland annat genom humanitärt bistånd, samt om motståndskraftiga och inkluderande värdekedjor. Vad gäller

Afrika utgör handlingsplanen för omvandling av landsbygden, som överenskoms mellan Afrikanska unionen och EU 2019, en grund för fördjupat samarbete.

EU är berett att tillsammans med internationella organisationer och inom ramen för den pågående G7-processen fastställa behoven hos nettoimportländer för livsmedel och vid behov reagera genom riktat och anpassat stöd till landsspecifika agendor (anpassade till exempelvis de nationella färdplanerna från toppmötet om livsmedelssystem och planerna från det övergripande jordbruksutvecklingsprogrammet för Afrika).

EU mobiliserar aktivt det internationella samfundet för att snabbt trappa upp multilaterala åtgärder utöver humanitärt bistånd. Detta innebär att säkerställa att FN-organ med mandat som är relevanta för livsmedelstryggheten kan vidta nödvändiga åtgärder. Livsmedelstrygghet är till exempel av central betydelse för FAO:s mandat. FAO har en viktig roll att spela när det gäller att analysera och hantera de konsekvenser som Rysslands invasion av Ukraina har på de internationella livsmedelssystemen och för att förhindra ytterligare försämring, med särskilt fokus på att skydda de mest utsatta. EU arbetar också för att säkerställa att livsmedelstryggheten integreras i insatserna från hela FN-systemet, inbegripet FN:s säkerhetsråd och generalförsamlingen, för att återupprätta internationell fred och säkerhet.

Kommissionen föreslår och uppmanar medlemsstaterna att göra följande:

- Visa solidaritet med Ukraina genom att tillhandahålla **livsmedelsbistånd, humanitärt bistånd och stöd till landets jordbruks- och fiskerisektor**, i nära samarbete med internationella partner.
- **Fortsätta att integrera skuldlättnader i en bredare politisk dialog, finansieringsstrategier och finansieringsåtgärder för att stödja en grön återhämtning.**
- Säkerställa en regelbunden uppföljning och analys av livsmedelspriser och osäker livsmedelsförsörjning, som bör samordnas med andra globala aktörer, inbegripet lagernivåer på landsnivå och regional nivå och att göra lager tillgängliga för behövande länder.
- Fortsätta att stödja länderna i övergången till motståndskraftiga och hållbara system för jordbruks-, fisk- och skaldjursprodukter.
- Öka det **humanitära biståndet till de regioner och befolkningsgrupper som drabbas hårdast av osäker livsmedelsförsörjning.**
- **Överväga makroekonomiskt stöd till utvecklingsländer med låga inkomster och livsmedelsbrist**, i de fall där kraven för stödberättigande är uppfyllda, för skadebegränsande åtgärder för att stödja de grupper som drabbas hårdast av prisökningar (på livsmedel).

3. TRYGGAD LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING I EU

3.1. Tillgång till livsmedel till överkomliga priser

För EU står **livsmedelstillgången i sig inte på spel**, men däremot tillgången till för låginkomsttagare **överkomliga priser**.

EU är till stor del självförsörjande på många jordbruksprodukter och nettoexportör av vete. EU är dock en betydande nettoimportör av specifika produkter som kan vara svåra att (snabbt) ersätta, t.ex. foderprotein, solrosolja eller fisk- och skaldjursprodukter. Det finns ingen risk för omfattande brister för konsumenterna. Även om den stabila livsmedelstillgången i EU inte är hotad, leder dessa sårbarheter i kombination med ökade insatskostnader i livsmedelskedjan till att livsmedelspriserna stiger ytterligare. Om de betydligt högre produktionskostnaderna på gårdsnivå inte kompenseras genom högre priser kan detta påverka utbudet.

Mot denna bakgrund har kommissionen nyligen inrättat en ny **europaisk mekanism för beredskap och insatser vid livsmedelsförsörjningskriser**⁴ som syftar till att förbättra samordningen mellan europeiska och nationella myndigheter, samt berörda länder utanför EU och privata aktörer för att trygga livsmedelstillgången och livsmedelsförsörjningen under kristider. Mekanismen, som inledde sitt arbete den 9 mars 2022, kommer att göra en **grundlig kartläggning av risker och sårbarheter i EU:s livsmedelskedja**, följt av rekommendationer och lämpliga riskreducerande åtgärder.

En välfungerande **inre marknad är grunden för EU:s livsmedelstrygghet och livsmedelssäkerhet**, även under den nuvarande krisen. Våra leveranskedjor är beroende av varandra och alla omotiverade begränsningar av den inre marknaden kan få oavsiktliga konsekvenser som kan hota vår försörjning av säkra livsmedel. Kommissionen motsätter sig starkt medlemsstaternas åtgärder att skydda den inhemska livsmedelsförsörjningen genom att förhindra export. Sådana **handelssnedvridande åtgärder är i sig oförenliga med den inre marknaden och kommer i slutändan att ha en negativ inverkan på livsmedelstryggheten**. Det är viktigt att medlemsstaterna samordnar åtgärder för att förbättra handelsflödena och föra råvaror och livsmedel dit de behövs mest. Inrättandet av **krisinstrumentet för den inre marknaden** kommer att ytterligare stärka unionens beredskap och samordningskapacitet och minska riskerna för omotiverade begränsningar. Kommissionen och medlemsstaterna **granskar utländska direktinvesteringar** inom ramen för förordning (EU) 2019/452, enligt vilken de kan beakta de utländska direktinvesteringarnas potentiella effekter på försörjningen av kritiska insatsvaror samt livsmedelstryggheten. Nya ärenden kommer att bli föremål för en ingående bedömning med avseende på deras eventuella inverkan på livsmedelsförsörjningen och livsmedelspriserna.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de mest utsatta, däribland flyktingar från Ukraina samt låginkomsttagare som redan påverkas av de höga energipriserna och fortfarande lider av den socioekonomiska kris som orsakats av covid-19-pandemin. Studier har visat att hushållen till följd av höjningen av livsmedelspriserna 2008 i genomsnitt har köpt mindre frukt och grönsaker och gått över till billigare livsmedel som tenderar att vara kaloritäta och näringsfattiga (dvs. fattiga på vitaminer, mineraler och fibrer som är nödvändiga för hälsan).

Mot **bakgrund av de stigande livsmedelspriserna** är socialpolitiska åtgärder viktiga både för att skydda de mest utsatta medborgarna mot osäker livsmedelsförsörjning och för att säkerställa att alla har råd med tillräckliga mängder hälsosamma och näringsrika livsmedel, särskilt utsatta grupper som barnfamiljer, äldre och låginkomsttagare. Dessa åtgärder måste integreras i en övergripande strategi för att ta itu med de bakomliggande orsakerna till fattigdom och social utestängning. Dessutom ger den europeiska

⁴ *Beredskapsplan för att trygga livsmedelstillgången och livsmedelsförsörjningen under kristider*, COM(2021) 689, 12.11.2021.

barngarantin vägledning till medlemsstaterna för att garantera effektiv tillgång till tillräcklig och hälsosam kost för behövande barn, däribland minst en gratis hälsosam måltid varje skoldag.

Medlemsstaterna kan utnyttja EU-medel från exempelvis fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead), som stöder EU-ländernas insatser för att tillhandahålla livsmedel och/eller grundläggande materiellt bistånd till dem som har det sämst ställt och som når över 15 miljoner människor med livsmedelsbistånd. Medlemsstaterna kan komplettera sina resurser genom att mobilisera återhämtningsstödet för sammanhållning och till Europas regioner (React-EU) och på bästa sätt utnyttja den ytterligare flexibilitet som finns i deras Fead-program genom den sammanhållningspolitiska insatsen för flyktingar i Europa, som nyligen föreslogs av kommissionen.

För att mildra de höga livsmedelsprisernas inverkan på de mest utsatta får medlemsstaterna tillämpa **reducerade mervärdesskattesatser** och uppmuntra de ekonomiska aktörerna att sänka priset för konsumenterna. I december 2021 enades rådet om en reform av mervärdesskattesatserna på EU-nivå, som gör det möjligt för medlemsstaterna att ytterligare sänka sina skattesatser till 0 % för vissa varor och tjänster som tillgodoser grundläggande behov, särskilt livsmedel. Medlemsstaterna kan redan utnyttja denna möjlighet och transferera schablonbelopp till hushållen som en effektiv och ändamålsenlig lösning för att bidra till överkomliga priser.

3.2. Stabilisering av EU:s jordbruksmarknader och stöd till producenter

Marknadsdynamiken påverkar producenternas val. För att minska trycket från höga priser skulle justeringar på kort sikt kunna minska efterfrågan på bränsle och foder och öka utbudet genom att uppmuntra till större vårveteplanteringar. Jordbrukarna använder i allt högre utsträckning hållbara metoder, och detta förtjänar ytterligare uppmuntran.

Inom den gemensamma jordbrukspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken finns en rad åtgärder, bland annat ett **prisskyddsnät** och möjligheten att vidta **exceptionella åtgärder**. Dessa åtgärder kan vidtas för att säkerställa stabila marknader och för att hantera exceptionella omständigheter. Riktat stöd till producenter som står inför ökade insatskostnader är nödvändigt, men bör inte undergräva de långsiktiga målen för ett mer motståndskraftigt och hållbart livsmedelssystem.

Kommissionen **övervakar noggrant den nuvarande situationen** med hjälp av de verktyg för marknadsinformation som utvecklats sedan 2008⁵. I syfte att bättre övervaka lagernivåerna i denna situation med höga priser och upplevd osäkerhet om försörjningen, kommer kommissionen att föreslå att medlemsstaterna **lämnar månatliga uppgifter om privata lager** av viktiga råvaror för livsmedel och foder för att ge en aktuell och korrekt bild av deras tillgänglighet.

Mot bakgrund av den rådande exceptionella situationen har kommissionen föreslagit ett **stödpaket på 500 miljoner euro**, bland annat genom att utnyttja krisreserven, för att

⁵ EU:s marknadsobservatorier för jordbruksbaserade livsmedel: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/market-observatories_en.
EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter: <https://www.eumofa.eu/>.
Kortsiktig marknadsprognos för jordbruksprodukter, nästa utgåva planerad till den 4 april 2022: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/outlook/short-term_en#arablecrops.

stödja de producenter som drabbats hårdast av de allvarliga konsekvenserna av kriget i Ukraina. På grundval av detta kan medlemsstaterna ge ekonomiskt stöd till jordbrukare för att bidra till global livsmedelstrygghet eller åtgärda marknadsstörningar till följd av ökade insatskostnader eller handelsrestriktioner. Stöd till jordbrukare som arbetar med hållbara metoder bör prioriteras samtidigt som man säkerställer att åtgärderna riktas till de sektorer och jordbrukare som drabbats hårdast av krisen. För att hantera eventuella likviditetsproblem i höst kommer kommissionen att tillåta medlemsstaterna betala ut **högre förskott på direktstöd** och areal- och djurrelaterade landsbygdsutvecklingsåtgärder till jordbrukare från och med den 16 oktober 2022.

EU:s insatser på utbudssidan begränsas av tillgången på bördig mark. För att öka EU:s produktionskapacitet har kommissionen i dag antagit en genomförandeakt om att undantagsvis och tillfälligt tillåta medlemsstaterna **att göra undantag från vissa miljöanpassningskrav**. I synnerhet får de tillåta **produktion av alla grödor för livsmedel och foder** på mark i träda som ingår i arealer med ekologiskt fokus under 2022, samtidigt som hela nivån på förgröningsstödet bibehålls. Denna tillfälliga flexibilitet kommer att göra det möjligt för jordbrukarna att anpassa och utvidga sina odlingsplaner i år.

Kommissionen stöder medlemsstaternas användning av möjligheten att **minska blandningsandelen av biodrivmedel**, vilket skulle kunna leda till en minskning av den jordbruksmark i EU som används för produktion av råvaror för biodrivmedel och därmed minska trycket på marknaderna för livsmedels- och foderråvaror.

När det gäller fiskerisektorns aktörer överväger kommissionen att aktivera Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfondens krismekanism⁶, som är utformad för exceptionella händelser som orsakar betydande störningar på marknaderna. Den gör det möjligt för medlemsstaterna att bevilja ersättning till aktörer för inkomstbortfall och ekonomiska förluster samt till erkända producentorganisationer och producentersammanslutningar som lagrar fiskeriprodukter⁷.

För att göra det möjligt för medlemsstaterna att avhjälpa de allvarliga störningar i ekonomin som uppstått till följd av kriget i Ukraina antog kommissionen den 23 mars 2022 en ny, fristående **tillfällig ram för krisstöd**. Denna ram möjliggör stöd till företag som direkt eller indirekt påverkas av krisen, däribland jordbrukare och fiskare, i form av likviditetsstöd och stöd för ökade gas- och elkostnader. Denna ram tillåter stöd, inklusive direkta bidrag, till producenter som drabbats av krisen (t.ex. de som drabbats av betydande ökning av insatskostnader, särskilt foder och gödselmedel) samt stöd till energiintensiva företag (t.ex. gödselmedelstillverkare och bearbetningsindustrin).

På kort sikt är **tillgången till djurfoder** också en källa till oro. Djuruppfödare och vattenbruksproducenter letar redan efter alternativa försörjningskällor för att ersätta de leveranser som gått förlorade på grund av kriget. Några medlemsstater har beslutat att utnyttja den befintliga flexibiliteten i EU-lagstiftningen⁸ för undantagsmässig och

⁶ Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, i enlighet med artikel 26.2 i förordning (EU) 2021/1139.

⁷ I enlighet med lagringsmekanismen i artiklarna 30 och 31 i förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 av den 23 februari 2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG.

tillfällig import i vederbörligen motiverade fall som inte äventyrar livsmedelssäkerheten och konsumenternas hälsa. Kommissionen övervakar sådana nationella åtgärder. Slutligen vidtas åtgärder för att skydda marknaden för griskött, mot bakgrund av de särskilda svårigheterna för denna sektor.

Höga priser på gödselmedel uppmuntrar till effektivare användning och driver på innovation när det gäller att använda mer hållbara alternativ som bidrar till målet i jord till bord-strategin att minska näringsförlusterna med 50 % fram till 2030. Ekologiskt jordbruk använder t.ex. begränsade mängder mineralgödsel och är därför mindre utsatt för prisökningar. På kort sikt måste dock **kostnaden för och tillgången till mineralgödselmedel** fortsätta att prioriteras, i avvaktan på övergången till användning av hållbara typer av gödselmedel eller gödselmetoder. Gödselmedelsindustrin i EU måste kunna få tillgång till den import som krävs, inklusive gas för att producera gödselmedel inom EU. Priserna på och tillgången till gödselmedel för jordbrukarna kommer att övervakas för att se till att EU:s skördar inte äventyras.

4. SÄKERSTÄLLANDE AV LIVSMEDELSSYSTEMETS MOTSTÅNDSKRAFT

4.1. Hållbara livsmedelssystem

Även om krisstödsåtgärder är viktiga på kort sikt uppfyller de inte behovet av att på lång sikt omorientera livsmedelssektorn mot hållbarhet och motståndskraft.

Ett hållbart livsmedelssystem är grundläggande för livsmedelstryggheten. Utan den övergång som fastställs i jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald kommer livsmedelstryggheten att vara allvarligt hotad på medellång och lång sikt, med oåterkalleliga konsekvenser globalt. Vid genomförandet av dessa strategier är kommissionen angelägen om att **säkerställa att den totala produktiviteten inom EU:s jordbruks-, fisk- och skaldjursproduktion inte undergrävs.**

Kommissionen är mycket väl medveten om sambanden mellan hälsa, ekosystem, leveranskedjor, konsumtionsmönster och planetens begränsningar och lade fram sin vision för ett **rättvist, hälsosamt och miljövänligt livsmedelssystem** i jord till bord-strategin. I denna strategi underströk kommissionen vikten av att EU:s livsmedelssystem är motståndskraftigt, för att säkerställa den tillräckliga tillgången på livsmedel till överkomliga priser för medborgarna under alla omständigheter och för att genomföra en övergång till hållbara livsmedelssystem på ett rättvist och demokratiskt sätt, i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

Den nuvarande krisen blottlägger hur beroende EU:s livsmedelssystem är av importerade insatsvaror, såsom fossila bränslen, gödselmedel, foder och råvaror, vilket bekräftar behovet av en **grundläggande omorientering av EU:s jordbruk** och EU:s livsmedelssystem mot hållbarhet, i linje med den gröna given och den reformerade gemensamma jordbrukspolitiken och med stöd av de åtgärder som föreslås i den långsiktiga visionen för landsbygdsområden⁹.

Förbättrad och minskad användning av insatsvaror (näringsämnen, bekämpningsmedel) och ekologiskt jordbruk (som är mindre beroende av sådana insatsvaror) är hörnstenarna i övergången till ett hållbart jordbruk. Genom att sätta stopp för slöseri i form av fisk som

⁹ *En långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden – starkare, sammanlänkade, resilienta och välmående landsbygdsområden 2040*, COM(2021) 345 final.

kastas överbord och bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske kommer fiskbestånden att nå hållbara nivåer. Den nuvarande krisen belyser också kostnaderna för uteblivna åtgärder, bland annat hur brådskande det är att ta itu med utmaningarna när det gäller jordbrukets produktivitet och miljökonsekvenserna av indirekta ändringar av markanvändningen, även i tredjeländer.

Innovation genom forskning, kunskap, teknik, agroekologi och antagande av bästa praxis kan minska trycket på insatskostnaderna utan att försämra produktionskapaciteten och **leda till långsiktiga produktivetsframsteg** för att uppnå den gröna omställningen. Ännu viktigare är att den bidrar till en grundläggande samhällsförändring genom att minska matsvinnet, uppmuntra mer växtbaserade kostvanor och bygga upp partnerskap med tredjeländer för utveckling av hållbara livsmedelssystem. Bättre information om hållbarheten i vårt livsmedelssystem kommer att ge konsumenterna möjlighet att göra hållbara val. Kampen mot livsmedelsförluster och matsvinn minskar trycket på de begränsade naturresurserna och medför besparingar, och omfördelningen av överskottslivsmedel hjälper behövande.

Åtgärder som ökar **avkastningen på ett hållbart sätt** genom både teknisk och agroekologisk innovation måste prioriteras. Kommissionen kommer att föreslå nya regler för att underlätta utsläppandet på marknaden av **växtskyddsmedel som innehåller biologiska verksamma ämnen**. Den undersöker också alternativ för nya regler om **ny genomteknik** med potential att skapa växtsorter som är mindre känsliga för ändrade temperaturer och klimathot, mer motståndskraftiga mot växtskadegörare och använder gödselmedel på ett mer effektivt sätt. För att skydda markens bördighet syftar Horisont Europas uppdrag En giv för den europeiska marken till att inrätta 100 levande laboratorier och demonstrationsverksamheter för att gå i bräschen för omställningen till friska marker.

Den nuvarande dramatiska krisen bekräftar att vi måste **påskynda livsmedelssystemets övergång till hållbarhet** för att bättre förbereda oss inför framtida kriser. Som en uppföljning av FN:s toppmöte om livsmedelssystem 2021 kommer kommissionen att engagera sig i åtta koalitioner¹⁰ som alla syftar till omvandling av livsmedelssystem, motståndskraft och hållbar produktivitetstillväxt.

De strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2023–2027 kommer att spela en avgörande roll för att stödja övergången till **hållbara jordbruksmetoder och motståndskraftiga produktionssystem**, framför allt genom en kombination av en mer resultatinkriktad politisk ram och en effektivare uppsättning politiska instrument och mekanismer. Detta kommer att stå i fokus för kommissionens kommande synpunkter på medlemsstaternas utkast till planer.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att säkerställa en **rättvisare fördelning av inkomststöd** för att i synnerhet stärka motståndskraften hos små och medelstora jordbruksföretag som är sårbara för svängningar på marknader som kan hota kontinuiteten. Kommissionen uppmanar också medlemsstaterna att i högre grad utnyttja fonden för landsbygdsutveckling för att finansiera **riskhanteringsverktyg**, hjälpa jordbrukare att klara av inkomstförluster och stödja utvecklingen av korta leveranskedjor

¹⁰ De åtta koalitioner som kommissionen kommer att delta i är *Food is never waste*, *Healthy Diets from Sustainable Food Systems for Children & all*, *School Meals Coalition*, *Aquatic and Blue foods*, *Agroecology*, *Zero Hunger*, *Fighting food crises along the HDP nexus* och *Sustainable Productivity Growth*. För mer information: <https://foodsystems.community/coalitions/>.

och andra typer av diversifiering av jordbruksinkomster. Kommissionen välkomnar också planerna på att underlätta **tillgången till krediter** för jordbrukare, så att de kan investera i hållbara produktionsmetoder, till exempel produktion och användning av förnybar energi.

I detta sammanhang förväntar sig kommissionen också att medlemsstaterna fastställer och genomför den nya villkorsmekanismen på ett sätt som **maximerar klimat- och miljömålen och samtidigt minimerar dess potentiella inverkan på produktionskapaciteten på kort sikt**. Exempelvis bör den minsta andel åkermark som ska anslås till biologisk mångfald snarare inriktas på underhåll och inrättande av icke-produktiva element såsom landskapselement (t.ex. häckar och träd) än på att lägga mark i träda (vilket skulle begränsa EU:s produktionspotential).

Medlemsstaterna uppmanas att se över sina strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken i syfte att hjälpa jordbrukarna att anta metoder som **optimerar gödselmedlens effektivitet och på så sätt minskar användningen av dem**. Detta kan särskilt ske genom precisionsjordbruk, men även ekologiskt jordbruk, agroekologi och en effektivare användning genom rådgivning och utbildning om näringsämneshantering spelar en viktig roll. Medlemsstaterna bör fullt ut utnyttja möjligheterna i sin strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken i detta avseende samt optimera och minska användningen av andra insatsvaror, såsom antibiotika och bekämpningsmedel, och bedriva kolinlagrande jordbruk.

4.2. Öka motståndskraften genom att minska beroendet av fossila bränslen och importerade insatsvaror

Motståndskraften i EU:s livsmedelssektor kräver diversifierade importkällor och avsättningsmöjligheter genom en ambitiös och robust handelspolitik, såväl multilateralt som genom handelsavtal. **Behovet av att ta itu med den europeiska jordbruks- och fiskerisektorns beroende av energi och energiintensiv import** avslöjades av kriget i Ukraina och marknadernas reaktion.

Att minska beroendet av mineralgödsel som produceras med fossila bränslen är ett särskilt viktigt mål. **Kvävegödselmedel** produceras huvudsakligen med naturgas (både som energikälla och som reaktant). Investeringar i den cirkulära bioekonomin bidrar till att ersätta fossilbaserade produkter, material och energi och bidrar därmed till att fasa ut fossila bränslen från ekonomin¹¹. Att producera mineralgödsel med ren teknik är ett viktigt innovationsområde. Kommissionen stöder omställningen till **grön ammoniak**¹², t.ex. för producenter av gödselmedel genom användningen av ren vätgas i enlighet med kommissionens vätgasstrategi¹³ och med stöd av **alliansen för ren vätgas** och 800 miljoner euro i investeringar.

Fosfat och kaliumklorid är viktiga näringsämnen för att säkerställa en god avkastning på jordbruksgrödor av hög kvalitet. Det finns ett akut importberoende för båda eftersom de flesta reserverna finns i tredjeländer, däribland Ryssland, Kina, Marocko och Belarus.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/factsheet-agri-value-chains_en.pdfhttps://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/factsheet-agri-water-nutrients-waste_en.pdf.

¹² Projekt i storleksordningen 30–35 miljarder euro kan tas i drift på kort till medellång sikt i t.ex. Spanien, Nederländerna, Österrike och Sverige.

¹³ COM(2020) 301 final.

Exporten av kaliumklorid från Ryssland och Belarus står för 40 % av världshandeln. Till följd av de nyligen antagna sanktionerna kommer EU att behöva ersätta dessa två länders importandel, 60 % för kaliumklorid respektive 35 % för fosfater, med andra källor. Befintliga frihandelsavtal kan göra det lättare att anskaffa dessa insatsvaror från andra källor. Kommissionen kommer att noga övervaka situationen för att förutse eventuella brister och vid behov vidta tillfälliga åtgärder för att underlätta sådan anskaffning.

Genom **Horisont Europa** kommer unionen att investera ytterligare i forskning och innovation för att ersätta användningen av syntetiska gödselmedel och påskynda övergången till hållbara, cirkulära och resurseffektiva livsmedelssystem i EU. Under ett av Horisont Europas arbetsprogram för 2021–2022 kommer en betydande budget på 268,5 miljoner euro allokteras till cirkulära och bioekonomiska sektorer. Dessutom kommer partnerskapet för ett cirkulärt, biobaserat Europa tilldelas upp till 1 miljard euro under en period på sju år, för att stärka de primära producenternas roll. Detta utgör stöd till de lovande vägar som fastställts inom bioekonomistrategin, som att **öka den hållbara användningen av biomassa, återvinningen av värdefulla näringsämnen** (inbegripet fosfater¹⁴ och näringsämnen från stallgödsel) och **produktionen av biobaserade alternativ** (bland annat genom användning av biprodukter, rest- och avfallsflöden) för att sluta näringscykeln, samtidigt som vatten-, luft- och markkvaliteten skyddas. Tillträdet till den inre marknaden för produkter från den cirkulära ekonomin kommer att underlättas¹⁵. Kommissionen kommer att överväga ytterligare säkra regleringsåtgärder för att ge större möjligheter att använda återvunna näringsämnen från stallgödsel. Dessutom kommer kommissionen att tillsammans med medlemsländerna utarbeta en integrerad handlingsplan för hantering av näringsämnen som förhindrar övergödningen vid källan och ökar hållbarheten i djurhållningssektorn.

Energianvändningen inom jordbruks-, fisk- och skaldjursproduktion minskar redan i industriländerna på grund av effektivitetsvinster¹⁶. Det finns utrymme för ytterligare vinster genom **effektivare användning av kväve, tillvaratagande av biomassa och minskning av matsvinnet**. Riktad forskning och innovation kommer att syfta till att ytterligare effektivisera gödselanvändningen på gårdsnivå, bland annat genom att använda metoder för **precisionsjordbruk**. Dessutom främjar EU-finansieringen forskning om hållbara livsmedelsproduktionssystem, inbegripet **blandade, agroekologiska och ekologiska jordbruk**. Baljväxter, som binder kväve och använder mindre kvävegödselmedel, spelar en viktig roll i dessa produktionssystem och kommer att ägnas särskild uppmärksamhet. En minskad användning av diesel för traktorer kan uppnås genom innovation som minskar användningen av växtskyddsmedel och mekanisk ogräsrensning.

En **hållbar förvaltning av fiskbestånden** i kombination med mer energieffektiva fiskefartyg kommer också att bidra till att minska användningen av fossila bränslen för att producera fisk och skaldjur.

Att **påskynda produktionen och användningen av förnybar energi** är en annan prioritering som de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken,

¹⁴ Exempelvis följande: “Phos4You: deploying phosphorus recycling from wastewater in North-West Europe” [Phos4You - PHOSphorus Recovery from waste water FOR YOUR Life | Interreg NWE \(nweurope.eu\)](https://www.interreg-nwe.eu/Phos4You-PHOSphorus-Recovery-from-waste-water-FOR-YOUR-Life)

¹⁵ Efter ikraftträdandet den 15 juli 2022 av förordning (EU) 2019/1009 om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter.

¹⁶ Crippa et al. (2021) Nature Food. [http://www.nature.com/articles/s43016-021-00225-9](https://www.nature.com/articles/s43016-021-00225-9).

Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden¹⁷ samt NextGeneration EU bidrar till. Elproduktion på gårdsnivå genom vindkraft, solenergi eller biogas kommer inte bara att stärka motståndskraften på dessa specifika gårdar, utan också bidra till en trygg och hållbar energiförsörjning i Europa. Under denna kris måste vi undvika att användningen av livsmedels- och fodergrödor som råvara för biodrivmedel ökar. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att öka investeringarna i biogas framställd på gårdar eller jordbrukskooperativ från hållbara biomasskällor, särskilt avfall och restprodukter från jordbruk och vattenbruk, för att förankra värdeskapandet i landsbygds ekonomin.

Att **minska beroendet av foderimport** är en del av den större omvandlingen av EU:s livsmedelssystem, inbegripet en övergång till mer växtbaserade kostvanor och säkerställandet av ett mer motståndskraftigt och självständigt livsmedelssystem. I sin Versaillesförklaring efterlyste Europeiska rådet en förstärkning av **EU:s produktion av vegetabiliskt protein**.

Minst 19 medlemsstater avser att utnyttja möjligheterna att tillhandahålla kopplat stöd för proteingrödor i sina strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken för 2023–2027. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att också utnyttja andra möjligheter för att stödja produktion av vegetabiliskt protein, inbegripet särskilda sektoriella interventioner, som en del av **hållbara jordbrukssystem som bygger på diversifierade foderkällor**. Kommissionen kommer att ägna proteingrödor särskild uppmärksamhet i sin sammanfattande bedömning av medlemsstaternas strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken¹⁸ och se över den strategi som fastställdes i kommissionens rapport från 2018 om utvecklingen av vegetabiliska proteiner i EU¹⁹.

¹⁷ Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

¹⁸ Artikel 141.2 i förordning (EU) 2021/2115.

¹⁹ COM(2018) 757 final.

Kommissionen kommer att göra följande:

- Genom **Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead)** stödja EU-ländernas insatser för livsmedel och grundläggande materiellt stöd till de människor som har det sämst ställt.
- **Tillhandahålla ett stödpaket på 500 miljoner euro** för att stödja de jordbrukare som drabbats hårdast.
- Införa ett **marknadsskyddsnät** för att stödja specifika marknader och möjliggöra ökade **förskott på direktstöd** senare i år.
- Tillämpa en ny, fristående **tillfällig ram för statligt krisstöd**.
- Tillåta medlemsstaterna att **under 2022 göra undantag från vissa förgröningskrav för att få ytterligare jordbruksmark i produktion**.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Använda de nya strategiska planerna för den gemensamma jordbrukspolitiken för att **prioritera investeringar som minskar beroendet av gas och bränsle och insatsvaror såsom bekämpningsmedel och gödselmedel**, t.ex. följande:
 - Investeringar i hållbar biogasproduktion, vilket minskar beroendet av rysk gas.
 - Investeringar i precisionsjordbruk, vilket minskar beroendet av syntetiska och mineraliska gödselmedel samt kemiska bekämpningsmedel.
 - Stöd till koldioxidlagring, vilket minskar utsläpp av växthusgaser och ger bättre inkomster för jordbrukare.
 - Stöd till agroekologiska metoder, vilket minskar beroendet av kemiska insatsvaror och säkerställer varaktig livsmedelstrygghet.
- **Säkerställa effektiviteten och täckningen i systemen för socialt skydd** och tillgången till grundläggande tjänster för dem som behöver det.

5. AVSLUTANDE ANMÄRKNINGAR

Ett oprovocerat krig på den europeiska kontinenten har återigen lett till osäker livsmedelsförsörjning i Ukraina, ett land med några av de mest bördiga jordarna i Europa.

I Europeiska rådets Versaillesförklaring uppmanas kommissionen att vidta brådskande åtgärder för att så snart som möjligt lägga fram alternativ för att ta itu med de stigande livsmedelspriserna och frågan om global livsmedelstrygghet. I detta meddelande beskrivs omedelbara och pågående åtgärder för att stödja livsmedelstryggheten för Ukrainas medborgare samt stöd till livsmedelstrygghet i länder med livsmedelsunderskott. I meddelandet behandlas frågan om överkomliga livsmedelspriser i EU och de särskilda utmaningarna på kort sikt för producenter som står inför höga insatskostnader. Det erinrar om kommissionens engagemang för den gröna given och jord till bord-strategin och fastställer åtgärder på medellång sikt för att stödja omställningen till ett hållbart livsmedelssystem.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att aktivt engagera sig och snabbt genomföra de åtgärder som krävs för att ta itu med akuta problem och långsiktiga sårbarheter.

Medlemsstaterna kan införa många av dessa åtgärder utan nya EU-regler. Kommissionen uppmanar särskilt medlemsstaterna att vid behov se över sina planer för den gemensamma jordbrukspolitiken för att säkerställa livsmedelssystemens motståndskraft.

Samtidigt kommer kommissionen att förstärka sina ansträngningar och öka sitt samarbete med internationella organisationer och andra nyckelaktörer för att skyndsamt och effektivt ta itu med konsekvenserna för den globala livsmedelstryggheten av den ryska invasionen av Ukraina.